

Olena Konoplova

Olha Deriabina

Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine

Interpretation of Avant-garde Concepts in the Kharkivs' Clubs Architecture

Keywords: avant-garde architecture, Constructivism, Rationalism, Ukrainian Modernism, heritage protection

Abstract

Overview of club buildings from the 1920s–1930s made it possible to reveal that in Kharkiv today a large number of objects have been preserved that characterize avant-garde construction and are distinguished by the diversity and originality of architectural solutions that require study and restoration. Due to the fact that the design (or reconstruction) of club buildings took place under different initial conditions (task, design year, urban planning situation), their architectural decision was influenced by the presence of prototypes, as well as software installations based on the design concepts of the leading masters of the avant-garde. The design method also influenced the final result of form creation: stylization or construction — two diametrically opposed approaches were often intertwined in the process of finding a form, which reflected both general trends in avant-garde architecture, so and the master's use of his own palette of artistic and compositional tools.

As a result of the study, it was established that in the architecture of Kharkiv clubs, the principles of form formation of constructivists were intertwined, so are the approaches to creating the form of the rationalists. One of the important factors that influenced the originality of the artistic and compositional solutions of the Kharkiv clubs was the individual interpretation of the general program settings in the work of individual architects. The creative path followed by every architect to the admiration of the avant-garde, his author's handwriting was reflected in the originality of the compositions created, and previously developed methods of organizing the artistic form turned out to be organically included in the new solutions.

The material collected, analyzed and systematized in this article can be used for further scientific research in the field of the development of the historical architectural process, for the implementation of project proposals for the restoration and conservation of individual monuments, as well as used in the educational process of architectural students. ■

Olena Konoplova, PhD in Architecture (Theory of Architecture, Restoration of Architectural Monuments — April, 2003) Associate Professor of the Architecture and Urban Planning Department, Khmelnytskyi National University. Author of over the 50 scientific publications (among them there are articles published in the databases Copernicus). The member of the Ukrainian Organizing Committee of the International conferences of the Ukrainian DOCOMOMO Chapter. Scientific interests: theory of architecture, creative activity of architect, shaping, Architecture of the XX–XXI century. ORCID: 0000-0002-2526-1579. Contact: e.konoplyova@gmail.com

Olha Deriabina, PhD in Architecture (Theory of Architecture, Restoration of Architectural Monuments — February, 2014), Associate Professor of the Architecture and Urban Planning Department, Khmelnytskyi National University. Author of over the 35 scientific publications (among them there are articles published in the databases Copernicus and Scopus). The member of the Ukrainian Organizing Committee of the International conferences of the Ukrainian DOCOMOMO Chapter. Scientific interests: theory of architecture, restoration of architectural monuments, shaping, Avant-Garde Architecture, Architecture of the XX–XXI century. ORCID: 0000-0002-3478-2544. Contact: olya.deriabina@gmail.com

Olena Konoplova

Olha Deriabina

Narodowy Uniwersytet im. Chmielnickiego, Chmielnicki, Ukraina

Interpretacja koncepcji awangardowych w architekturze klubów w Charkowie

Słowa kluczowe: architektura awangardy, konstruktywizm, racjonalizm, modernizm ukraiński, ochrona dziedzictwa

1. Wstęp

Poszukiwania twórcze w architekturze modernistycznej w latach 20. i 30. XX wieku na terenie Związku Radzieckiego doprowadziły do powstania dwóch nurtów, wyrażających odmienne poglądy na temat rozwoju architektury – nurt konstruktywizmu i nurt racjonalizmu¹. Dla każdego z nich zostały określone główne zasady kształtowania form architektonicznych. Konstruktywiści uważali, że idea wizualna jest konsekwencją społecznej treści budynku, a rozwiązania przestrzenne powinny opierać się na związkach funkcjonalnych zachodzących w obiekcie. Ich projekty cechuje asymetryczny plan, system ram szkieletowych z wypełnieniem ścianami lub przeszkleniem, zestawianie brył poziomych i pionowych oraz kompozycje

rozwijające się w przestrzeni, w których poszczególne budynki są połączone ze sobą przejściami.

Koncepcja racjonalistów opierała się na postulatcie Mykoly Ładowskiego²: „Materiałem architektury jest przestrzeń, a nie kamień”³. Główną uwagę zwracali oni na psychologię ludzkiego postrzegania architektury, uznając formę artystyczną za samoistną wartość. Nowe konstrukcje i materiały budowlane nie były uważane za środki artystyczne, ale za sposób rozwiązywania kompozycji przestrzennej, przy

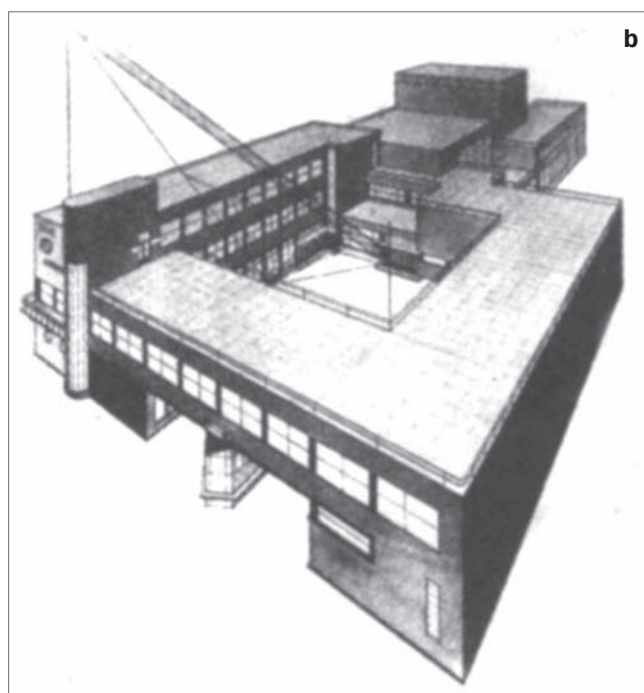
1. O. V. Konoplova, O.O. Deriabina, *Constructivism as a direction in the architecture of the early 20th century*, [w:] *The 9th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society"* (April 28-30, 2020), Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom, 2020, s. 863–868.

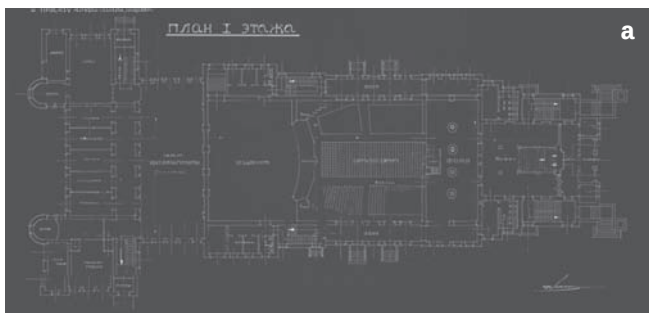
2. Mykola Olexandrovich Ladovskiy (1881–1941) was a Soviet avant-garde architect and educator, leader of the rationalist movement in 1920s architecture, an approach emphasizing human perception of space and shape. Ladovskiy is known as the founder of modern Soviet schools of architectural training; his classes of 1920–1932 in VKhUTEMAS shaped the generation of Soviet architects active throughout the period of Stalinist architecture and subsequent decades.

3. Cytat z wypowiedzi M. O. Ladovskiy'ego z "Protokołu komisji posiedzenia komisji syntezy malarstwa, rzeźby i architektury" ("The minutes of the meeting of the painting-sculpture-architecture synthesis commission"), cyt. za *Masters of Soviet architecture about architecture*, O.V. Ikonnikov (red.), t. 1, Moscow: Mysl'testvo 1975, s. 343–344 (w języku rosyjskim).

1. Charków, Klub Budowniczych, pl. Heroyiv Nebesnoyi Sotni 19a, 1927–1929, arch. A. Steinberg, I.F. Milinis, I.I. Malozemov: a) Widok od strony placu, lata 30. XX w.; b) Aksonometria projektu (źródło: S.O. Khan-Magomedov, *Архитектура советского авангарда*, Moskwa 1996, t. 1. s. 593)

1. Kharkiv, Builders Club, 19a Heroyiv Nebesnoyi Sotni Sq., 1927–1929s, arch Y.A. Steinberg, I.F. Milinis, I.I. Malozemo: a) View from the square in the 1930s; b) Project of axonometry (source: S.O. Khan-Magomedov, *Архитектура советского авангарда*, Moskwa, 1996, Book1, p. 593)

2. Charków, Pałac Kultury „Kharchosmak” (ob. Teatr Komedii Muzycznej), ul. Blagovishchenska 32, arch. O.V. Lineieki, 1927–1930: **a)** Plan parteru, 1927 r.; **b)** Widok głównej elewacji, lata 30. XX w. (źródło a-b: Archiwum Miejskie Charkowa); **c)** Elewacja od strony „Ogrodu Tivoli”, 2010 r. (fot. O. Derabina)

2. Kharkiv, Theater-club "Kharchosmak" (now The Theater of Musical Comedy), Blagovishchenska Street, 32, arch. O.V. Linetskiy, 1927–1930: **a)** Ground floor, 1927; **b)** View of the main facade in the 1930s (source a-b: Kharkiv City Archive); **c)** Facade from the «Tivoli Garden», 2010. (photo O. Deriabina)

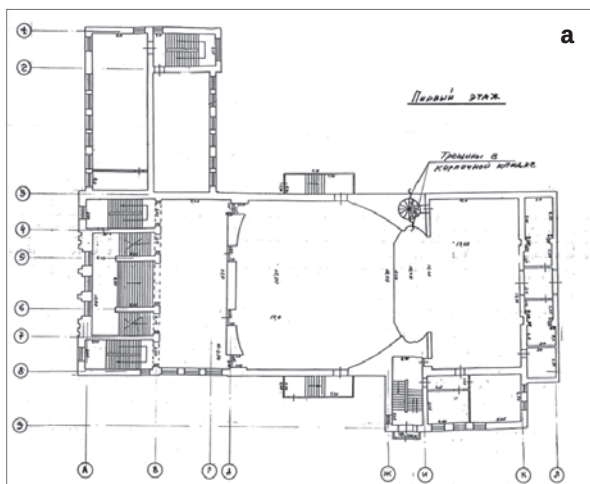
czym głównym celem i punktem zainteresowania była forma zewnętrzna obiektu.

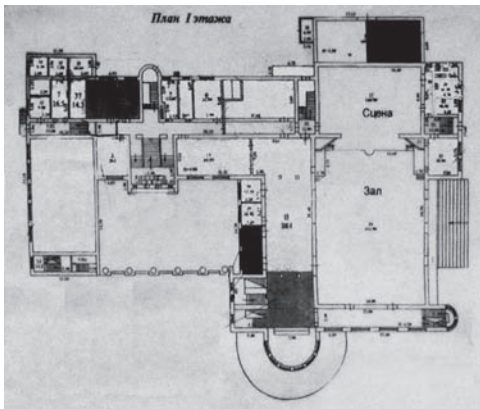
W twórczości architektów awangardowych klub robotniczy staje się ulubionym tematem projektów. Architektura klubów miała symbolizować aspiracje do świetlanej przyszłości i ideały nowego porządku społecznego — równość, dynamiczny rozwój, wysoki poziom wiedzy i kultury. W trakcie prac projektowych kształtuje się typologia budynków klubowych oraz powstają oryginalne rozwiązania kompozycyjne i artystyczne, które odzwierciedlają koncepcje konstruktywistów i racjonalistów dotyczące konstruowania formy⁴.

4. N. Antonenko, O. Deriabina, *Preservation of Monuments of Modern Architecture in Ukraine (1990 – 2010)*, "Wiadomości Konserwatorskie. Journal of Heritage Conservation", t. 62/2020, s. 7–15.

3. Charków, Klub Pracowników Komunikacji (ob. Centrum Kultury Obwodu Kijowskiego), ul. Skrypnika 7, arch. O.G. Molokin, 1929: **a)** Plan parteru, 2010 (source: archiwum prywatne O. Deriabiny); **b)** Widok od ul. Pushkinskaya z lat 30. XX w. (źródło: Archiwum Miejskie Charkowa)

3. Kharkiv, Communication Workers Club (now the Center of Culture of the Kyiv district of Kharkiv), 7 Skrypnika Street, arch. O.G. Molokin, 1929: **a)** Ground floor plan, 2010 (source: private archive of O. Deriabina). **b)** View from the Pushkinskaya Str. in the 1930s (source: Kharkiv City Archive)

4. Charków, Klub Robotniczy Fabryki Lin w dzielnicy Nowa Bawaria (ob. Centrum Kulturalno-biznesowe „Bawaria”), al. Novo-Bavarsky Avenue 77, arch. M.S. M.S. Lutskiy, 1929–1932: a) Plan parteru; b) Fragment głównej elewacji, lata 40. XX w. (źródło a-b: Archiwum Miejskie Charkowa)

4. Kharkiv, Rope Factory Workers Club on New Bavaria (now Cultural and Business Center «Bavaria»), 77 Novo-Bavarsky Av., arch. M.S. Lutskiy, 1929–1932: a) Ground floor plan; b) Fragment of the main façade in the 1940s (source a-b: Kharkiv City Archive)

umieszczenie mieszkań dla pracowników w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu pracy oraz utworzenie rozwiniętej infrastruktury obejmującej usługi konsumenne, kulturę, sport, placówki przedszkolne, szkoły ogólnokształcące i zawodowe. Takie zespoły stanowiły swoiste „miasto w mieście”, a ich instytucje kulturalne ważny element miejskiej struktury. Powstające tu budynki klubowe odznaczały się wyjątkową formą artystyczną. Oddalenie zakładów pracy i związanej z nimi zabudowy mieszkaniowej od centrum miasta ograniczało dostęp do miejskich instytucji kulturalnych takich jak kina, teatry itp. Toteż kluby nastawione były na to, aby zapewnić pracownikom możliwość pełnego rozwoju i samorealizacji, a ich program funkcjonalny zwykle uzupełniały biblioteki. W ten sposób zajęcia klubowe jako forma organizacji czasu wolnego, odpowiadały na potrzeby życiowe pracowników i tę rolę pełniły przez wiele lat.

3. Koncepcje kształtowania architektury awangardowej na przykładzie budynków klubowych w Charkowie w latach 20. i 30. XX w.

W dziełach architektów tamtych czasów, prócz związków stylowych z konstruktywizmem lub racjonalizmem, odczytać można także ich osobiste drogi rozwojowe, ponieważ większość z nich działała już w epoce poprzedzającej modernizm. Tym samym w twórczości wielu z nich zaznaczyły się własne interpretacje architektury awangardowej. Widoczne to było bardzo wyraźnie w architekturze charkowskich klubów. Podstawą ich rozwiązań artystycznych i kompozycyjnych była interpretacja założeń programowych teoretyków awangardy, na którą nakładały się indywidualne decyzje projektowe poszczególnych architektów, odzwierciedlające specyficzne cechy ich twórczości⁵.

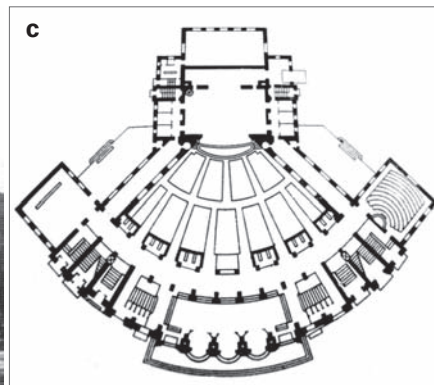
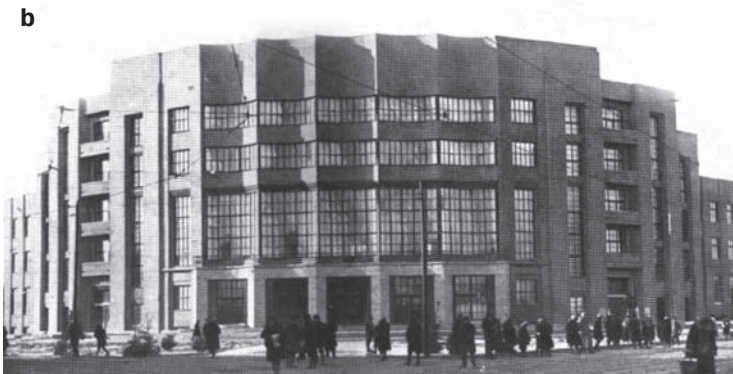
W 1919 roku Charków stał się stolicą radzieckiej Ukrainy. Budowanie obiektów klubowych – „zwierciadeł epoki” – staje się jednym z głównych trendów w architekturze. Biorą w nim udział zarówno wybitni architekci

z Charkowa, jak i rzemieślnicy z innych miast Związku Radzieckiego. W krótkim czasie pojawiła się tu cała sieć tego typu budynków.

Najbardziej wyróżniającym się dziełem awangardowej architektury wśród budynków klubowych w Charkowie jest Klub Budowniczych przy placu Heroyiv Nebesnoyi Sotni 19a (architekci Y.A. Steinberg, I.F. Milinis i I.I. Małozemow, 1927–1929). Młodość autorów projektu, brak ugruntowanego doświadczenia projektowego oraz upodobań do neoklasycyzmu czy eklektyzmu, przesądziły o czystości rozwiązania architektonicznego. Po twórczym przyswojeniu głównych założeń teoretycznych konstruktywizmu, architekci stworzyli własną, oryginalną kompozycję. Charakterystyczny dla konstruktywistów model pawilonu został tu na nowo zinterpretowany: budynki przeznaczone dla poszczególnych funkcji nie rozwijały się w przestrzeni, ale skupiały wokół dziedzińca. Wejście znajdowało się także od strony dziedzińca, który pełnił funkcję westybulu kierującego ruch w odpowiednie strony. W budynku zastosowano ulubione techniki konstruktywistyczne: cylinder klatki schodowej przeciwstawiony został poziomym liniom głównej części elewacji. Detal jest również charakterystyczny dla konstruktywizmu: okrągłe okna, „kafelkowe” przeszklenia czy wykonane z rur balustrady narożnych balkonów. W czasie wojny obiekt uległ poważnym zniszczeniom, a w latach powojennych był dwukrotnie przebudowywany. Po generalnej przebudowie w 1958 roku klub, oprócz centralnej, otrzymał jeszcze jedną salę wykładową; urządzono tu również kino. Sam klub został przekształcony na Pałac Kultury Budowniczych im. O.M. Gorkiego. Po przebudowie w latach 1974–1975, przeprowadzonej przez arch. N.F. Czernomorczenkę budynek nabrał współczesnego wyglądu (il. 1).

Rozwój nowych technik kompozycyjnych był kontynuowany w architekturze budynku Kluboteatru «Kharchosmak» przy ulicy Blagovishchenska 32 (arch. O.V. Linecki, budowa 1927–1930). Na kompozycję budowli wpłynęła decydująco specyficzna funkcja tego obiektu, choć w projekcie znajduje również odzwierciedlenie charakterystyczna dla O.V. Lineckiego chęć tworzenia form monumentalnych. Budynek zawiera za-

5. P.A. Rychkov, *Kharkov as a capital of Soviet-Ukrainian modernism*, "Teka Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych", Lublin: Polska Akademia Nauk, Oddział w Lublinie, 2008, t. IV A, s. 116–133, <https://www.infona.pl/resource/bwmeta1.element.baztech-f4d96494-fb49-4872-87f8-7030b2f4e455> (dostęp: 17.11.2023).

5. Charków, Pałac Robotnika (Pałac Kultury „Zaliznychnyk”), ul. Velyka Panasivska 83 a, arch. O.I. Dmitriev. 1931–1932: **a)** Widok z lotu ptaka, lata 30. XX w.; **b)** Elewacja, lata 30. XX w.; **c)** Plan parteru (źródło a-c: Archiwum Miejskie Charkowa)

5. Kharkiv, Palace of the Worker (Palace of Culture „Zaliznychnyk”), 83 a Velyka Panasivska Str., arch. O.I. Dmitriev. 1931–1932: **a)** The bird's eye view in the 1930s; **b)** The main facad in the 1930s; **c)** Ground floor (source a-c: Kharkiv City Archive)

równy elementy właściwe dla konstruktywizmu (kontrastowanie pionowych brył schodów z wydłużonym równoległością samego budynku), jak i racjonalizmu (integralność kompozycji, sceny rzeźbiarskie, symetria rozwiązań). Wielowątkowa architektura fasad bocznych wynikała z faktu, że wzdłuż nich przebiegały przejścia prowadzące do części klubowej. Rytmiczne rozcięcia pozbawiły je monotonii i tworzyły serię zmieniających się obrazów, towarzyszących przemieszczaniu się człowieka. W momencie rozpoczynania pracy nad projektem klubu «Kharchosmak» autor znał poglądy teoretyczne konstruktywistów i racjonalistów oraz pierwsze obiekty realizowane w nowej estetyce. O.V. Linecki z łatwością posługiwał się językiem form, który stworzyli artyści awangardowi i stosował go zgodnie z warunkami projektowymi i postawionym zadaniem (il. 2).

W tamtym czasie najpopularniejszym typem budynku klubowego był „klub dwuczęściowy”, w którym znajdowała się część widowiskowa służąca imprezom masowym i widowiskowym oraz część klubowa skupiająca koła zainteresowań. Obie miały odmienne rozwiązania architektoniczne, ale dominowała część widowiskowa. Taka zasada kompozycyjna stała się podstawą wielu realizacji architektonicznych tamtych lat. Wśród nich znajduje się Klub Pracowników Łączności przy ul. Skrypnika 7 (obecnie Centrum Kultury Rejonu Kijowskiego), zbudowany w 1929 r. według projektu architekta O.G. Molokina. W trzypiętrowym budynku umieszczono dużą widownię na 740 miejsc, salę sportową, strzelnicę, bibliotekę, pomieszczenia do pracy grup hobbystycznych i pomieszczenia rekreacyjne (il. 3). Innym ciekawym obiektem jest Klub Pracowników Fabryki Lin przy al. Novo-Bawarsky 77 w dzielnicy Nowa Bawaria (obecnie Centrum Kulturalno-biznesowe „Bawaria”) z 1932 r., którego autorem jest arch. M.S. Lutskiy. W skład klubu wchodziła duża widownia i mała sala prób, sale do pracy grupowej oraz biblioteka. Po wojnie dobudowano kolumnadę w porządku jońskim, a projekt części klubowej wykonano w stylu architektury stalinowskiej. Jednakże dobrze zachowane elewacje od strony dziedzica dają dość jasne wyobrażenie o pierwotnym wyglądzie tej budowli (il. 4).

Dla znanego sowieckiego architekta, inżyniera i akademika architektury Aleksandra Ivanovicha Dmitrieva (1878–1979) otoczenie i środowisko dla którego projektował były zawsze ważne. Ulubionym elemen-

tem prac Dmitrieva, realizowanym w duchu architektury awangardowej, stanowiło wykorzystanie elementów opartych na formach łukowych. Te właśnie motywy przewijają się w budynku Pałacu Kultury „Zaliznychnyk” (pol. „Kolejarz”) w Charkowie przy ul. Velyka Panasivska 83a (1931–1932). Zlokalizowany na skrzyżowaniu trzech ulic obiekt miał być widoczny z wszystkich tych kierunków, co uzasadniało przyjętą formę fasady. Mimo że zaprojektowana symetrycznie, jest ona w rzeczywistości zawsze postrzegana z pewnej perspektywy, pozwalającej docenić grę światła i cienia na elewacjach oraz dynamikę nakładających się na siebie form⁶. W rozwiązaniu planu budynku widać pewne nawiązanie do układu słynnych klubów Konstantina S. Melnikowa⁷ zbudowanych w Moskwie w drugiej połowie lat dwudziestych, takich jak Klub Rusakowa, Klub Fabryki Porcelany i Klub „Kauczuk”. Forma narożnika, symetria i zwartość kompozycji sytuuje realizację Dmitrieva w nurcie racjonalizmu (il. 5).

Na początku lat 30. XX w. ukraińsko-radziecki architekt Pavlo F. Aloszyn⁸ kierował zespołem odpowiedzialnym za projekt miasta społecznego „Nowy Charków”. Obejmował on również projekt dwóch budynków Klubu-jadalni, rozmieszczonych symetrycznie na planie ogólnym i całkowicie identycznych w swej formie architektonicznej. Obiekty te utrzymane były w stylistyce konstruktywizmu, eksponując takie elementy jak wstęgowe okna, słupy w parterze oraz dynamicznie zestawione ze sobą bryły walca i prostopadłościanu (il. 6). Aloszyn podkreślił w nich również swoje ulubione motywy, nawiązujące do architektury narodowej: obydwa budynki wzniesiono z czerwonej cegły z uwypuklonymi białymi żelbetowymi nadprożami (analogia z rusznikiem⁹). Kompozycja części wejściowej obu budynków jest podobna do rozwiązań zastosowanych w Pałacu Kultury Zakładów Samochodowych im. L. Lichaczewa w Moskwie przy ul. Vostochnaya 4 autorstwa Aleksandra Wiesnina z tego samego okresu.

6. O. O. Deriabina, *Interpretatsiya avanhardnykh kontseptsiy formotvorenniya v tvorchosti O.I. Dmitriyeva (Interpretation of avant-garde concepts of shaping in the works of O.I. Dmitriev)*. „Suchasni problemy architektury ta mistobuduvannya”, t. 47, s. 60–65 (w języku ukraińskim), 7. Konstantin Stepanovich Melnikov (1890–1974) był radzieckim architektem, jednym z liderów radzieckiej awangardy lat 1923–1933.

8. Alyoshin Pavlo Fedotovych (1881–1961) był ukraińsko-radzieckim architektem oraz nauczycielem, autorem ponad 10 mistrzowskich realizacji architektonicznych, głównie w stylu klasycznej szkoły konstruktywizmu.

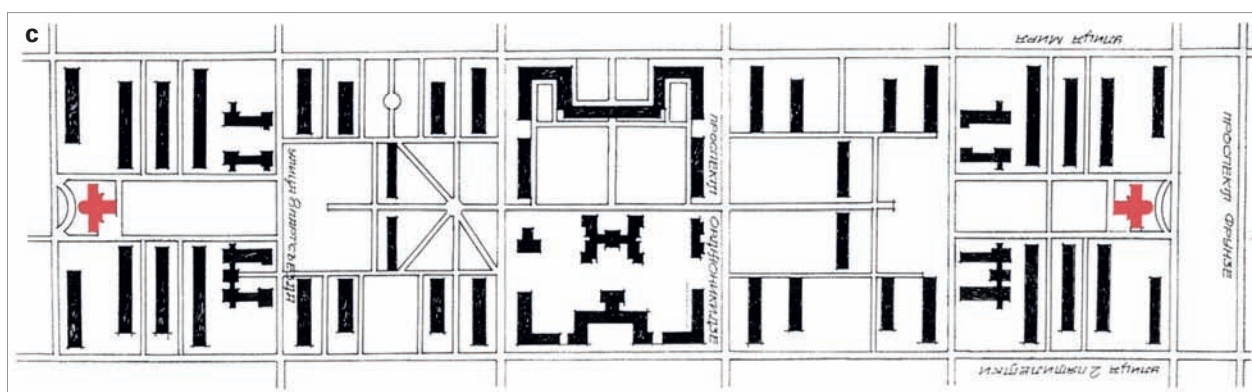
9. Rusznik (ukr. rushnyk) to dekoracyjny i obrzędowy pas tkaniny, wykonany z lnu lub bawełny, ozdobiony tkanymi lub haftowanymi znakami mającymi symboliczne znaczenie ochronne.

4. Konkluzja

Materiał zebrany, przeanalizowany i usystematyzowany w tym artykule może zostać wykorzystany do dalszych badań naukowych nad tematyką związaną z architekturą radzieckich klubów z lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku. Może też być przydatny do prac konserwatorskich oraz wykorzystany w edukacji studentów architektury. ■

6. Charków, Klubo-jadalnia dla pracowników Charkowskiej Fabryki Traktorów, al. Przemysłowa 6, arch. P.F. Aloszyn z zespołem, lata 30. XX w.: **a)** Widok z lat 60. XX w.; **b)** Klubo-jadalnia dla pracowników ChFT, ob. Dom Ślubów, 2010 (fot. O. Deriabina); **c)** Schemat planu miasta społecznego „Nowy Charków” z lokalizacją klubo-jadalni (źródło a, c: Archiwum Miejskie Charkowa)

6. Kharkiv, Clubs-dining room for workers of the Kharkiv Tractor Plant, 6 Industrialnyi Av., arch. P.F. Alyoshin (with a team), 1930's: **a)** Photo from the 1960s; **b)** Club-dining room for KhTP workers, now a Wedding House, 2021 (photo O. Deriabina); **c)** Map-scheme of the social city "New Kharkiv" with the location of the dining clubs (source a, c: Kharkiv City Archive)

Bibliografia

- A. Bouryak, C. Didenko, O. Deryabina, *Clubs for People in Kharkov, Ukraine*, [w:] *Architecture de la Culture. Relais du Pouvoir Européen*, R. Klein, B. Toullet (red.), Paris: Docomomo, 2009, t. 2, s. 54–58
- O. O. Deriabina, *Interpretatsiya avanhardnykh kontseptsii formotvorennya v tvorchosti O.I. Dmitriyeva (Interpretation of avant-garde concepts of shaping in the works of O.I. Dmitriyev)*, „Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya”, t. 47, s. 60–65
- O. V. Konoplova, O.O. Deriabina, *Constructivism as a direction in the architecture of the early 20th century*, [w:] *The 9th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society" (April 28-30, 2020)*, Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom, 2020, s. 863–868
- N. Antonenko, O. Deriabina, *Preservation of Monuments of Modern Architecture in Ukraine (1990 – 2010)*, „Wiadomosci Konserwatorskie. Journal of Heritage Conservation”, t. 62/2020, s. 7–15
- P.A. Rychkov, *Kharkov as a capital of Soviet-Ukrainian modernism*, „Teka Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych”, Lublin: Polska Akademia Nauk, Oddział w Lublinie, 2008, t. IV A, s.116–133, <https://www.infona.pl/resource/bwmeta1.element.baztech-f4d96494-fb49-4872-87f8-7030b2f4e455> (access: 17.11.2023)

Olena Konoplova, Doktor w dziedzinie architektury (Teoria architektury, Restaurowanie zabytków architektonicznych — kwiecień 2003). Profesor nadzwyczajny Wydziału Architektury i Urbanistyki, Chmielnicki Uniwersytet Narodowy. Autorka ponad 50 publikacji naukowych (wśród nich są artykuły opublikowane w bazach Copernicus). Członek Ukraińskiego Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Konferencji Ukraińskiej Kapituły Docomomo. Zainteresowania naukowe: teoria architektury, działalność twórcza architekta, kształtowanie, architektura XX-XXI wieku. ORCID: 0000-0002-2526-1579. Kontakt: e.konoplyova@gmail.com

Olga Deriabina, Doktor w dziedzinie architektury (Teoria architektury, Restaurowanie zabytków architektonicznych — Luty 2014), profesor nadzwyczajny Wydziału Architektury i Urbanistyki, Chmielnicki Uniwersytet Narodowy. Autorka ponad 35 publikacji naukowych (wśród nich są artykuły opublikowane w bazach Copernicus i Scopus). Członek Ukraińskiego Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Konferencji Ukraińskiej Kapituły Docomomo. Autorka ponad 35 publikacji naukowych (wśród nich są artykuły opublikowane w bazach Copernicus i Scopus). Członek Ukraińskiego Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Konferencji Ukraińskiej Kapituły Docomomo. Zainteresowania naukowe: teoria architektury, renowacja zabytków architektury, kształtowanie, architektura awangardowa, architektura XX-XXI wieku. ORCID: 0000-0002-3478-2544. Kontakt: olya.deriabina@gmail.com